

MAKTAB JAMOASIGA PSIXOLOGIK XIZMAT KO'RSATISHDA
INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI

Ergasheva Oyista Ravshan qizi

Aniq va ijtimoiy fanlar universiteti Psixologiya yo'nalishi 1-kurs magistranti
+998998330992

Email: suxayloyista@gmail.com

D.I.Ilxamova

(p.f.d, prof)

MAQOLA
MALUMOTI

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received: 17.06.2026

Revised: 18.06.2026

Accepted: 19.06.2026

KALIT SO'ZLAR:

psixologik xizmat,
innovatsion
texnologiyalar, maktab
jamoasi, raqamli ta'lim,
psixologik diagnostika,
onlayn konsultatsiya,
sun'iy intellekt, ruhiy
salomatlik, psixologik
monitoring, ta'lim sifati.

Mazkur maqolada maktab jamoasiga psixologik xizmat ko'rsatish jarayonida innovatsion texnologiyalarning o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim muhitida o'quvchilar, pedagoglar hamda ota-onalarning psixologik ehtiyojlarini samarali qondirishda raqamli texnologiyalar, onlayn maslahat platformalari, elektron diagnostika vositalari, mobil ilovalar va sun'iy intellektga asoslangan tizimlarning imkoniyatlari yoritilgan. Shuningdek, innovatsion texnologiyalarni psixologik xizmat amaliyotiga joriy etishning afzalliklari, mavjud muammolari hamda istiqbolli yo'nalishlari ilmiy-nazariy jihatdan asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari maktab psixologik xizmatining samaradorligini oshirish, o'quvchilarning ruhiy salomatligini qo'llab-quvvatlash va ta'lim jarayonida sog'lom psixologik muhitni shakllantirishda innovatsion yondashuvlarning muhim ahamiyat kasb etishini ko'rsatadi..

KIRISH. Bugungi kunda dunyo miqyosida ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan tub islohotlar, raqamli transformatsiya jarayonlarining jadallashuvi hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining keng qo'llanilishi ta'lim muassasalari faoliyatining barcha yo'nalishlariga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Mazkur o'zgarishlar maktablarda tashkil etiladigan psixologik xizmat tizimining ham zamonaviy talablar asosida takomillashtirilishini taqozo etmoqda. Chunki ta'lim jarayonining samaradorligi nafaqat o'quvchilarning bilim darajasi, balki ularning ruhiy salomatligi, emotsional barqarorligi, ijtimoiy moslashuvi va

shaxsiy rivojlanish ko‘rsatkichlari bilan ham bevosita bog‘liqdir. Maktab jamoasi tarkibiga o‘quvchilar, pedagog xodimlar, ma‘muriyat hamda ota-onalar kiradi. Ushbu subyektlar o‘rtasidagi sog‘lom psixologik muhitni shakllantirish va saqlab turish ta‘lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, zamonaviy jamiyatda axborot oqimining ortib borishi, internet va ijtimoiy tarmoqlarning keng tarqalishi, o‘quv yuklamalarining ko‘payishi hamda turli ijtimoiy-psixologik muammolarning yuzaga kelishi bolalar va o‘smirlarning ruhiy holatiga sezilarli ta‘sir ko‘rsatmoqda. Natijada stress, xavotir, depressiv holatlar, kommunikativ qiyinchiliklar, moslashuv muammolari va kiberbulling kabi salbiy holatlar soni ortib bormoqda. Bunday vaziyatlarda maktab psixologik xizmatining samarali faoliyati alohida ahamiyat kasb etadi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ta‘lim tizimini isloh qilish masalasiga alohida e‘tibor qaratib, “yoshlar tarbiyasi va ta‘lim sifati — yangi O‘zbekiston taraqqiyotining hal qiluvchi omili” ekanini ta‘kidlab keladi.¹¹ Bu fikr ta‘lim muassasalarida nafaqat bilim berish, balki o‘quvchilarning psixologik holatini qo‘llab-quvvatlash, ularning ijtimoiy-emosional rivojlanishini ta‘minlash zarurligini ham anglatadi. Shu nuqtai nazardan, maktab jamoasiga psixologik xizmat ko‘rsatishda innovatsion texnologiyalar — raqamli diagnostika vositalari, onlayn maslahat platformalari, psixologik monitoring tizimlari hamda interaktiv trening dasturlari muhim o‘rin tutadi. Ular psixologik xizmat samaradorligini oshirish, muammolarni erta aniqlash va individual yondashuvni kuchaytirishga xizmat qiladi.

An‘anaviy psixologik xizmat usullari ko‘plab ijobiy natijalarni bergan bo‘lsa-da, bugungi kunda ta‘lim tizimida yuz berayotgan o‘zgarishlar yangi yondashuvlarni talab etmoqda. Shu sababli innovatsion texnologiyalarni psixologik xizmat amaliyotiga joriy etish dolzarb masalalardan biri sifatida e‘tirof etilmoqda. Innovatsion texnologiyalar deganda axborot-kommunikatsiya vositalari, raqamli platformalar, elektron diagnostika tizimlari, mobil ilovalar, sun‘iy intellekt elementlari, virtual va masofaviy maslahat xizmatlari kabi zamonaviy vositalar tushuniladi. Ushbu texnologiyalar psixologik xizmatning tezkorligi, aniqligi va samaradorligini oshirish bilan birga, ko‘proq foydalanuvchilarni qamrab olish imkonini ham yaratadi.

Mazkur maqolaning maqsadi maktab jamoasiga psixologik xizmat ko‘rsatishda innovatsion texnologiyalarning o‘rni, afzalliklari va amaliy imkoniyatlarini tahlil qilish, shuningdek, ularni ta‘lim muassasalari faoliyatiga samarali joriy etish istiqbollarini yoritishdan iborat. Shuningdek, maqolada raqamli texnologiyalar asosida psixologik xizmatni tashkil etishning zamonaviy shakllari hamda ularning o‘quvchilar, pedagoglar va ota-onalarning psixologik farovonligini ta‘minlashdagi ahamiyati tahlil qilinadi.

---

¹¹ O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. Mirziyoyevning ta‘lim va yoshlar siyosatiga doir nutqlari va ma‘ruzalari asosida.

Zamonaviy ta'lim tizimida maktab psixologik xizmatining asosiy vazifasi o'quvchilarning ruhiy salomatligini muhofaza qilish, ularning shaxsiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash, ijtimoiy moslashuv jarayonlarini yengillashtirish hamda pedagoglar va ota-onalar bilan samarali hamkorlikni tashkil etishdan iborat. An'anaviy psixologik xizmat shakllari uzoq yillar davomida samarali qo'llanilgan bo'lsa-da, jamiyatning raqamli rivojlanishi va axborot texnologiyalarining keng joriy etilishi ushbu faoliyatni yangi bosqichga olib chiqishni talab etmoqda. Shu sababli innovatsion texnologiyalar maktab psixologik xizmatining ajralmas qismiga aylanib bormoqda.

Innovatsion texnologiyalar psixologik xizmatning barcha yo'nalishlari – diagnostika, profilaktika, maslahat berish, korreksion-rivojlantiruvchi ishlar va monitoring jarayonlarida keng imkoniyatlar yaratadi. Ular psixologga qisqa vaqt ichida katta hajmdagi ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va tahlil qilish, shuningdek, psixologik yordamga muhtoj bo'lgan o'quvchilarni aniqlash imkonini beradi. Natijada psixologik xizmatning aniqligi, tezkorligi va samaradorligi sezilarli darajada oshadi.

Raqamli diagnostika texnologiyalarining imkoniyatlari. Psixologik xizmatning eng muhim yo'nalishlaridan biri psixologik diagnostika hisoblanadi. Diagnostika orqali o'quvchilarning emotsional holati, qiziqishlari, qobiliyatlari, ijtimoiy moslashuv darajasi hamda psixologik muammolari aniqlanadi. So'nggi yillarda an'anaviy qog'oz shaklidagi testlar o'rnini elektron diagnostika tizimlari egallab bormoqda.

Elektron test platformalari yordamida psixologik so'rovnomalarni masofadan turib o'tkazish, natijalarni avtomatik qayta ishlash va statistik tahlil qilish imkoniyati yaratilmoqda. Bunday tizimlar inson omili tufayli yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xatolarni kamaytiradi hamda ma'lumotlarning ishonchliligini oshiradi. Shuningdek, elektron bazalar yordamida o'quvchilarning psixologik rivojlanish dinamikasini uzoq muddat kuzatish va monitoring qilish imkoniyati ham mavjud.

L.S. Vygotskiy fikriga ko'ra, psixik jarayonlar vositalar (belgilar, texnik instrumentlar) orqali shakllanadi va rivojlanadi, shuning uchun raqamli vositalar psixodiagnostikani yangi bosqichga olib chiqadi.¹²

H. Ayzenk esa, shaxs xususiyatlarini o'lchashda standart testlar va statistik yondashuvlar yuqori obyektivlik berishini ta'kidlaydi.¹³ Bundan tashqari, diagnostika natijalarini grafik ko'rinishda taqdim etish psixologlarga muammolarni tez aniqlash va tegishli tavsiyalar ishlab chiqishga yordam beradi. Bu esa individual yondashuvni kuchaytirib, psixologik xizmat sifatining oshishiga xizmat qiladi.

Onlayn konsultatsiya va masofaviy psixologik yordam. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi psixologik maslahat xizmatlarini masofaviy shaklda tashkil etish imkonini yaratdi. Bugungi kunda videokonferensiya platformalari, messenjerlar va

---

¹² Vygotsky L.S. Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press, 1978.

¹³ Eysenck H.J. The Structure of Human Personality. Routledge, 1970.

maxsus psixologik portallar orqali o'quvchilar, ota-onalar va pedagoglarga psixologik maslahatlar berilmoqda. Masofaviy konsultatsiyalar ayniqsa uzoq hududlarda yashovchi yoki psixolog huzuriga bevosita murojaat qilish imkoniga ega bo'lmagan shaxslar uchun qulay hisoblanadi.

Karl Rojers inson markazli yondashuvda empatiya va mijozni qabul qilish onlayn muhitda ham terapevtik samarani saqlab qolishini ta'kidlaydi.¹⁴ Shuningdek, ayrim o'quvchilar shaxsiy muammolarini onlayn muloqot jarayonida erkinroq ifoda etishlari mumkin. Bu esa psixologik yordamning qamrovini kengaytirib, murojaatlar sonining ortishiga xizmat qiladi.

B.D. Karvasarskiy psixoterapiyada masofaviy yordam shakllari zamonaviy jamiyatda psixologik xizmatning qulayligi va tezkorligini oshirishini qayd etgan.¹⁵

Sun'iy intellekt texnologiyalarining psixologik xizmatdagi o'rni. So'nggi yillarda sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim tizimiga kirib kelishi psixologik xizmat faoliyatida ham yangi imkoniyatlarni yuzaga keltirmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi dasturlar katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish, xavf guruhiga mansub o'quvchilarni aniqlash hamda individual tavsiyalar ishlab chiqishda samarali vosita sifatida qo'llanilmoqda.

A. Turing sun'iy intellekt tizimlari inson fikrlashiga yaqin "aqli xatti-harakat"ni modellashtirishi mumkinligini asoslab bergan.¹⁶

Masalan, o'quvchilarning davomat ko'rsatkichlari, o'quv natijalari, ijtimoiy faolligi va psixologik test natijalari asosida ularning ruhiy holatidagi salbiy o'zgarishlarni oldindan aniqlash mumkin. Bunday tizimlar depressiya, stress, ijtimoiy izolyatsiya yoki moslashuv muammolarining ilk belgilarini aniqlashga yordam beradi.

Shuningdek, sun'iy intellekt asosidagi chatbotlar dastlabki psixologik maslahatlarni taqdim etishi, tez-tez uchraydigan savollarga javob berishi va zarur hollarda foydalanuvchini mutaxassisga yo'naltirishi mumkin. Bu esa psixologlarning ish yuklamasini kamaytirishga va xizmat ko'rsatish sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Mobil ilovalar va psixologik monitoring tizimlari. Mobil texnologiyalarning keng tarqalishi psixologik xizmat faoliyatini yanada samarali tashkil etish imkoniyatini yaratmoqda. Bugungi kunda emotsional holatni monitoring qilish, stress darajasini baholash, psixologik mashqlar bajarish hamda meditatsiya usullarini o'rgatishga mo'ljallangan ko'plab mobil ilovalar mavjud. Mazkur ilovalar yordamida foydalanuvchilar o'z emotsional holatini muntazam kuzatib borishlari, stress omillarini aniqlashlari va o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin. Maktab psixologlari esa ushbu ma'lumotlardan foydalanib, o'quvchilarning ruhiy holatini monitoring qilish va zarur profilaktik tadbirlarni amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

---

¹⁴ Rogers C.R. On Becoming a Person. Houghton Mifflin, 1961.

¹⁵ Карвасарский Б.Д. Клиническая психотерапия. Питер, 2000.

¹⁶ Turing A. "Computing Machinery and Intelligence", Mind Journal, 1950.

Mobil texnologiyalar, ayniqsa, yosh avlodning kundalik hayotida muhim o‘rin tutayotganligi sababli psixologik xizmatning zamonaviy va qulay shakl sifatida e’tirof etilmoqda.

Innovatsion texnologiyalarning maktab psixologik xizmatidagi afzalliklari. Quyidagi jadvalda innovatsion texnologiyalarning maktab psixologik xizmatidagi asosiy qo‘llanish yo‘nalishlari va kutilayotgan natijalari keltirilgan.

1-jadval. Maktab psixologik xizmatida innovatsion texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari.

Innovatsion texnologiya	Qo‘llanish sohasi	Afzalliklari	Kutilayotgan natija
Elektron diagnostika tizimlari	Psixologik testlar va monitoring	Tezkor tahlil, aniqlik, ma’lumotlarni saqlash	O‘quvchilarning psixologik holatini samarali baholash
Onlayn konsultatsiyalar	Psixologik maslahat berish	Masofadan xizmat ko‘rsatish, vaqt tejalishi	Murojaatlar sonining ortishi va xizmat qamrovining kengayishi
Sun‘iy intellekt tizimlari	Tahlil va prognozlash	Katta ma’lumotlarni qayta ishlash, xavflarni erta aniqlash	Psixologik muammolar profilaktikasining kuchayishi
Mobil ilovalar	Emotsional monitoring va treninglar	Doimiy kuzatuv, qulay foydalanish	Stress va xavotir darajasining kamayishi
Elektron ma’lumotlar bazasi	Hisobot va monitoring	Ma’lumotlarni tizimlashtirish va saqlash	Qaror qabul qilish samaradorligining oshishi

Innovatsion texnologiyalarni joriy etishdagi muammolar va istiqbollar Innovatsion texnologiyalar katta imkoniyatlarga ega bo'lishiga qaramasdan, ularni amaliyotga tatbiq etishda ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, ayrim ta'lim muassasalarida texnik infratuzilmaning yetarli emasligi, internet tarmog'i sifatining pastligi, mutaxassislarining raqamli kompetensiyalarining yetarli darajada shakllanmaganligi hamda axborot xavfsizligi bilan bog'liq masalalar ushbu jarayonni murakkablashtiradi.

Shunga qaramay, kelgusida sun'iy intellekt, virtual reallik texnologiyalari, avtomatlashtirilgan monitoring tizimlari va raqamli psixologik platformalarning rivojlanishi maktab psixologik xizmatining samaradorligini yanada oshirishi kutilmoqda. Bu esa ta'lim muassasalarida sog'lom psixologik muhitni shakllantirish, o'quvchilarning ruhiy salomatligini mustahkamlash va ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, zamonaviy ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalarni maktab psixologik xizmatiga integratsiya qilish ushbu faoliyatning samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar, elektron diagnostika vositalari, onlayn konsultatsiya platformalari, mobil ilovalar hamda sun'iy intellektga asoslangan tizimlar psixologik xizmatning tezkorligi, aniqligi va qamrovini sezilarli darajada kengaytirmoqda. Mazkur texnologiyalar yordamida o'quvchilarning psixologik holatini muntazam monitoring qilish, psixologik muammolarni erta aniqlash, individual yondashuv asosida yordam ko'rsatish va profilaktik ishlarni samarali tashkil etish imkoniyati yaratilmoqda.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, innovatsion texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarning ruhiy salomatligini mustahkamlash, stress va xavotir darajasini kamaytirish, ijtimoiy moslashuv jarayonlarini yaxshilash hamda pedagoglar va ota-onalar bilan samarali hamkorlikni yo'lga qo'yishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, psixologik xizmat faoliyatida ma'lumotlarni avtomatlashtirilgan tarzda qayta ishlash va tahlil qilish imkoniyatlari boshqaruv qarorlarining ilmiy asoslanganligini ta'minlaydi. Biroq innovatsion texnologiyalarni joriy etishda texnik infratuzilmani takomillashtirish, mutaxassislarining raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish, axborot xavfsizligi va shaxsiy ma'lumotlar maxfiylikini ta'minlash kabi masalalarga alohida e'tibor qaratish zarur. Ushbu muammolarning bartaraf etilishi innovatsion texnologiyalardan foydalanish samaradorligini yanada oshiradi.

Kelgusida sun'iy intellekt, virtual reallik, raqamli monitoring tizimlari va interaktiv psixologik platformalarning keng qo'llanilishi maktab psixologik xizmatining yangi rivojlanish bosqichini belgilashi kutilmoqda. Natijada ta'lim muassasalarida sog'lom psixologik muhit shakllanib, o'quvchilarning intellektual, emotsional va ijtimoiy rivojlanishi uchun yanada qulay sharoitlar yaratiladi. Demak, innovatsion texnologiyalar maktab jamoasiga psixologik xizmat ko'rsatish sifatini oshirishning samarali vositasi bo'lib, ularning

amaliyotga keng joriy etilishi zamonaviy ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun. – Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risidagi Farmoni. – Toshkent, 2022.
3. G'oziev E.G'. Umumiy psixologiya. – Toshkent: O'qituvchi, 2010. – 540 b.
4. Davletshin M.G., To'ychiyeva S.M. Pedagogik psixologiya. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2018. – 368 b.
5. Karimova V.M. Ijtimoiy psixologiya. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2012. – 256 b.
6. Nishonova Z.T., Alimuhamedov S.A. Yosh va pedagogik psixologiya. – Toshkent: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2017. – 320 b.
7. UNESCO. Technology in Education: A Tool on Whose Terms? Global Education Monitoring Report 2023. – Paris: UNESCO Publishing, 2023.
8. UNICEF. The State of the World's Children 2021: On My Mind – Promoting, Protecting and Caring for Children's Mental Health. – New York: UNICEF, 2021.
9. OECD. Education at a Glance 2024: OECD Indicators. – Paris: OECD Publishing, 2024.
10. American Psychological Association (APA). Guidelines for the Practice of Telepsychology // *American Psychologist*. – 2013. – Vol. 68(9). – P. 791–800.